

Nr 210.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1923 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt m. m.; given Stockholms slott den 14 mars 1922.

Under återopande av bilagda utdrag av ståtsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

dels förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1923 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt,

dels förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1923 års taxering till bevillning av inkomst,

dels ock förordning om särskild lydelse av det vid förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering fogade formulär nr 1 att gälla vid 1923 års taxering.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1923 års taxering till inkomst och förmögenhetsskatt.

Härigenom förordnas, att, utan hinder av bestämmelserna i 18 § 1 mom. i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt, vid 1923 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt det beskattningsbara beloppet för svensk medborgare, som är här i riket mantalsskriven, skall beräknas efter följande grunder:

a) För en var skattskyldig skall från det taxerade beloppet såsom fritt från skatt avdragas följande belopp (*ortsavdrag*):

Om han är mantalsskriven inom ort tillhörande ortsgrupp	I,	700 kronor,							
» » » » » » » » » »	II,	800 »							
» » » » » » » » » »	III,	900 »							
» » » » » » » » » »	IV,	1,100 »							
» » » » » » » » » »	V,	1,200 »							

b) Utöver ortsavdraget äger skattskyldig för en var av nedan angivna personer åtnjuta ett avdrag av 300 kronor (*familjeavdrag*), nämligen för:

hustru;

hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, vilket icke uppnått 18 år och icke nästföregående år haft en behållen inkomst av minst 450 kronor;

husföreståndarinna, därest den skattskyldige är ogift (varmed jämställes, att skattskyldig är änklings, änka eller fränschild) samt har hemmavarande barn, för vilket avdrag åtnjutes.

För barn, vars föräldrar båda leva men icke äro gifta med varandra, skall, därest enligt ovan givna bestämmelser båda föräldrarna skulle vara berättigade till avdrag, endast modern eller, om barnet vistas hos fadern, endast denne åtnjuta avdrag.

c) I enskilda fall, då skattskyldigs skatteförmåga på grund av särskilda omständigheter (långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än dem, för vilka han äger åtnjuta familje-

avdrag, eller annan därmed jämförlig omständighet) är väsentligt nedsatt, må det skattefria avdraget ökas med högst 700 kronor. Sådana utgifter för annans underhåll, som avses i 10 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, må icke åberopas såsom grund för avdrag enligt detta stycke.

d) Den del av det taxerade beloppet, som överstiger summan av de enligt a), b) och c) här ovan för den skattskyldige medgivna avdrag men icke dubbla summan av samma avdrag, upptages i det beskattningsbara beloppet till sitt halva belopp.

Den del av det taxerade beloppet, som överstiger dubbla summan av medgivna avdrag, ingår i sin helhet i det beskattningsbara beloppet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1923.

F ö r s l a g

till

fö r o r d n i n g m e d s ä r s k i l d a b e s t ä m m e l s e r o m a v d r a g v i d 1 9 2 3 å r s t a x e r i n g till bevillning av inkomst.

Häri genom förordnas, att vid 1923 års taxering till bevillning av inkomst skola, i stället för de i 12 § 3 mom. av gällande bevillningsförordning ävensom 10 § av de vid samma förordning fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen meddelade föreskrifter, följande bestämmelser lända till efterrättelse.

Därest bevillningsfrihet enligt 12 § 2 mom. bevillningsförordningen ej åtnjutes, skall den i mantalsskrivningskommunen beskattningsbara inkomsten för i riket mantalsskriven svensk medborgare bestämmas enligt följande grunder:

a) Från den taxerade inkomsten avräknas såsom skattefritt avdrag: *dels*, om den skattskyldige är mantalsskriven inom ort tillhörande

ortsgrupp	I	350	kronor,
»	II	400	»
»	III	450	»
»	IV	550	»
»	V	600	» ;

dels ock 150 kronor för en var av nedan avgivna personer:

hustru;

hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, därest den skattskyldige äger åtnjuta avdrag för barnet vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt;

husföreståndarinna, därest den skattskyldige äger åtnjuta avdrag för henne vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt.

För barn, vars föräldrar båda leva men icke äro gifta med varandra, skall, därest enligt ovan givna bestämmelser båda föräldrarna

skulle vara berättigade till avdrag, endast modern eller, om barnet vistas hos fadern, endast denne åtnjuta avdrag.

Den del av den taxerade inkomsten, som överstiger vad sålunda skall avdragas men icke dubbla summan därav, medräknas till hälften; återstoden av den taxerade inkomsten medräknas i sin helhet.

b) I enskilda fall, då skattskyldigs skatteförmåga på grund av särskilda omständigheter (långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än dem, för vilka han äger åtnjuta avdrag enligt a) här ovan, eller annan därmed jämförlig omständighet) är väsentligt nedsatt, må den beskattningsbara inkomsten nedsättas med högst 700 kronor under det belopp, vartill densamma vid tillämpning av de här ovan i övrigt givna stadganden eljest skolat bestämmas.

Sådana utgifter för annans underhåll, som avses i 11 § 2 mom. 4:o) c) bevillningsförordningen, må icke återropas såsom grund för avdrag enligt b) här ovan.

Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.

Till ledning vid tillämpning av bestämmelserna under a) här ovan torde kunna tjäna följande exempel:

1. A, vilken i mantalsskrivningskommunen taxerats till bevillning för en inkomst av 500 kronor, har i annan kommun taxerats till bevillning för mera än 100 kronor och är sålunda icke på grund av bestämmelsen i 12 § 2 mom. bevillningsförordningen fri från inkomstbevillning i mantalsskrivningskommunen. Därest han är ensamförsörjare och bosatt i ort tillhörande ortsgrupp I, skall vid taxeringen till bevillning i mantalsskrivningsorten avdragas 350 kronor samt av återstående 150 kronor medräknas allenast hälften, vadan den beskattningsbara inkomsten utgör 75 kronor, vilket belopp enligt 12 § 5 mom. bevillningsförordningen skall avjämnas till 70 kronor.

Är A däremot bosatt i ort, tillhörande ortsgrupp IV eller V, eller är han familjeförsörjare och uppgår alltså det enligt a) honom tillkommande avdrag till eller överstiger inkomsten i mantalsskrivningskommunen, 500 kronor, återstår icke någon beskattningsbar del av densamma.

2. B har taxerats till inkomstbevillning för en inkomst av 840 kronor. Därest han är gift och bosatt inom ort, tillhörande ortsgrupp I, skall hans beskattningsbara inkomst beräknas sålunda, att, sedan från den taxerade inkomsten, 840 kronor, avräknats 350 kronor för honom själv och 150 kronor för hustrun eller tillhopa 500 kronor, återstående

belopp av 340 kronor upptages såsom beskattningsbart till hälften eller alltså med 170 kronor.

Därest den till inkomstbevillning taxerade inkomsten överstiger dubbla summan av de enligt a) här ovan medgivna avdrag, erhålles den beskattningsbara inkomsten genom att från den taxerade inkomsten draga ett belopp lika med $1\frac{1}{2}$ gång beloppet av de medgivna avdragen. Utgör den taxerade inkomsten 3,000 kronor och de skattefria avdragen tillhopa 900 kronor, avdrages alltså från den taxerade inkomsten $1\frac{1}{2}$ gång 900 kronor eller 1,350 kronor, vadan återstår en beskattningsbar inkomst av 1,650 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1923.

Förslag

till

förordning om särskild lydelse av det vid förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering fogade formulär nr 1 att gälla vid 1923 års taxering.

Härigenom förordnas, att det vid förordningen den 28 oktober 1910 (nr 117) om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering fogade formulär nr 1 skall i nedan angivna delar hava följande särskilda lydelse att gälla vid 1923 års taxering:

Formulär nr 1.

(Detta ark avskiljes vid blankettens ifyllande och medföljer ej deklarationen vid avlämnandet.)

Anvisningar för deklarationsblankettens ifyllande.

15. Uppgift om husföreståndarinna lämnas blott av den, som är ogift, änking, änka eller frånskild samt har hemmavarande barn, vilket vid utgången av nästföregående år icke uppnått 18 år och icke haft en behållen inkomst av minst 450 kronor.

Deklarationsblankett nr 1.

Deklaration om inkomst och förmögenhet

att avlämnas år 19..... av:

Särskilda upplysningar och yrkanden.

Undertecknad var under nästföregående år gift ogift änking änka frånskild (det rätta understrykes) samt ^{hade} husföreståndarinna (se 15).
~~hade icke~~

Antalet hemmavarande eller av mig helt eller delvis underhållna barn, vilka vid utgången av nästföregående år ej uppnått 18 år och vilka icke, var för sig, nästföregående år haft en behållen inkomst av minst 450 kronor utgjorde

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1923.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1922.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden
LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON,
ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anför:

Jag har tidigare i dag för Kungl. Maj:t anmält frågan om vissa ändringar i förordningarna den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt samt angående beviljning av fast egendom samt av inkomst, innebärande, bland annat, ändringar i gällande bestämmelser om skattefria avdrag. Jag anhåller nu att få anmäla frågan om provisorisk förhöjning av dessa avdrag beträffande 1923 års taxering.

Alltifrån det de skattefria avdragen efter nu gällande principer infördes, hava de på grund av särskilda för varje år antagna förordningar beräknats med femtio procents förhöjning. De bestämmelser i ämnet, som gälla beträffande innevarande års taxering, återfinnas i förordningar den 29 juni 1921 (nr 393) och den 3 mars 1922 (nr 87). Angående vad som tidigare förekommit i denna fråga tillåter jag mig hänvisa till dels det anförande till statsrådsprotokollet, varmed t. f. chefen för finansdepartementet den 25 februari 1921 anmälde frågan om proposition till riksdagen (nr 180) rörande skattefria avdrag vid 1922 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, dels ock mitt anförande vid anmälan i statsrådet den 3 februari 1922 av fråga om proposition (nr 45) till riksdagen med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om avdrag m. m. vid 1922 års taxering till beviljning av inkomst.

Vid sistnämnda tillfälle anmärkte jag för övrigt, bland annat, att storleken av de i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade skattefria orts- och familjeavdragen vore beräknad efter den i juli månad 1914 rådande prisnivån, dock med i genomsnitt ungefär 20 procents förhöjning. Därjämte framhöll jag, att den nedgång i den allmänna prisnivån, som tagit sin början under år 1920, därefter stadigt

fortsatt. Medan prisnivån vid kvartalsskiftet september—oktober 1920 enligt socialstyrelsens beräkningar utgjort 281 procent av 1914 års nivå, hade motsvarande siffror vid de följande kvartalsskiftena utgjort respektive 271, 249, 236, 231 och 216, sistnämnda siffra alltså vid årsskiftet 1921—1922. Jag anförde vidare, att en statistisk utredning verkställdt angående verkningarna av de i fråga om bevillingstaxeringen gällande avdragsbestämmelserna, vilken visade, att försiktighet vid medgivande av skattefria avdrag vid bevillingstaxeringen vore av nöden. Till stöd härför meddelade jag vissa ur statistiken hämtade siffror. Då emellertid ett uppgivande av den nu gällande relationen mellan statskatte- och kommunalskatteavdragen skulle vålla svårigheter för taxeringsmyndigheterna men en provisorisk förhöjning av kommunalskatteavdragen vore erforderlig även för år 1922, förordade jag, att dessa avdrag skulle bibehållas vid den höjd, som gällt vid 1921 års taxering. Beträffande frågans detaljer tillåter jag mig hänvisa till nämnda anförande i statsrådet.

Då det nu gäller att taga ställning till frågan om skattefria avdrag vid 1923 års taxering, är man, synes det, nödsakad att taga hänsyn till det inbördes sammanhanget mellan stats- och kommunalskatteavdragen. Jag vill då genast uttala, att jag icke anser det tillrådligt med en förhöjning av femtio procent beträffande sistnämnda slag av avdrag år 1923. Dessa avdrag avse innevarande års inkomstförhållanden. Den omständigheten, att dessa förhållanden utan tvivel äro väsentligen sämre i år än under år 1921, manar givetvis till än större försiktighet, än som varit av nöden beträffande 1922 års taxering.

Departementets
chefen.

Den fortgående sänkningen i levnadskostnaderna är för övrigt i och för sig av den betydelse, att man ej synes med trygghet kunna för år 1923 räkna med så höga avdrag som hittills i fråga om vare sig stats- eller kommunalbeskattningen. Vad särskilt statsbeskattningen beträffar, må vidare framhållas, att den statistik, som upprättats i fråga om kommunalskatteavdragen, giver vid handen, att de skattefria avdragen i fråga om inkomst- och förmögenhetsbeskattningen på sina håll år 1921 måste hava medtagit en synnerligen stor del av den taxerade inkomsten; dessa avdrag äro ju nämligen i genomsnitt dubbelt så stora som kommunalskatteavdragen.

Med hänsyn till taxeringsarbetet anser jag det, såsom framgår av vad jag förut anført, vara av största vikt, att den nuvarande enkla relationen mellan stats- och kommunalskatteavdragen bibehålles. De förra böra allt fortfarande i allmänhet vara dubbelt så höga som de

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 180 häft. (Nr 210—211.) 2

senare. Av tekniska skäl — med hänsyn till tabeller och dylikt — måste man i båda fallen räkna med jämna femtiotal kronor. En sänkning av kommunalskatteavdragen för hustru och barn från 150 kronor skulle därför innebära, att dessa komme att beräknas till 100 kronor, d. v. s. normala belopp. Detta anser jag icke böra ifrågakomma; kommunalskatteavdragen för hustru och barn torde därför fortfarande böra utgå med oförändrat belopp, 150 kronor, och motsvarande avdrag i fråga om statsbeskattningen alltså med 300 kronor. Jag förordar i stället, att reduceringen av förhöjningen får avse ortsavdragen, vilka synas mig skäligen böra för respektive ortsgrupper I—V bestämmas till, i fråga om statsbeskattningen 700, 800, 900, 1,100 och 1,200 kronor och i fråga om kommunalbeskattningen 350, 400, 450, 550 och 600 kronor, även dessa belopp valda med hänsyn till erhållandet av jämna femtiotal. Vid uppgörande av detta förslag till avdragsbestämmelser har jag även beaktat, att hustru- och barnavdragen enligt gällande bestämmelser synas mig särskilt å dyrare orter något knappt tillmätta i förhållande till ortsavdragen.

Därest avdragen bestämmas på det sätt, jag sålunda ifrågasatt, torde å ena sidan nödig försiktighet vara iakttagen men å andra sidan i möjligaste mån hänsyn vara tagen till de mindre inkomsttagare, för vilka det måste framstå som en billig fordran, att i fråga om avdragen de i jämförelse med år 1914 fortfarande höga levnadskostnaderna alljämt beaktas.

De förordningar om bestämmelser om särskilda avdrag vid 1923 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt och beviljning av inkomst, vilka i enlighet med det anförda torde böra föreläggas riksdagen, måste i anledning av den av Kungl. Maj:t förut i dag beslutade propositionen om vissa ändringar i inkomst- och förmögenhetsskatteförordningen samt beviljningsförordningen erhålla i någon mån annan formulering än den i motsvarande förordningar för innevarande år gällande.

Enligt de i nyssnämnda proposition föreslagna ändringar skall avdrag få åtnjutas för barn under 18 år, vilket icke har en egen inkomst av minst 300 kronor; och har gränsen för barnets inkomst bestämts på detta sätt, enär det normala barnavdraget, 200 kronor, kan medföra en minskning i beskattningsbar inkomst av högst 300 kronor. Om i enlighet med vad nu föreslagits barnavdraget vid 1923 års taxering till inkomstskatt sättes till 300 kronor, bör i samband därmed barnavdrag få åtnjutas så länge barnets inkomst icke uppgår till minst 450 kronor. Därjämte torde vidtagas en härmed sammanhängande ändring i deklaraionsformuläret att gälla vid 1923 års taxering.

Föredragande departementschefen uppläser härefter inom finansdepartementet utarbetade förslag till *dels* förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1923 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, *dels* förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1923 års taxering till bevillning av inkomst, *dels ock* förordning om särskild lydelse av det vid förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering fogade formulär nr 1 att gälla vid 1923 års taxering och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen bifalla och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga litt. . . . vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
B. E. Brimberg.
